

Minnisblað

Móttakandi: Skipulagsmálanefnd sambandsins Dags.: 20.04.2010

Sendandi: Guðjón Bragason Málsnr.: 1003036SA
Málalykill: 180

Efni: Verklag við staðfestingu ákvarðana skipulagsnefnda

Á fundi skipulagsmálanefndar sambandsins, sem haldinn var 25. mars sl., var lagt fram bréf sem Skipulagsstofnun sendi öllum sveitarfélögum 1. mars 2010, þar sem vakin er athygli á nýlegum úrskurðum úrskurðarnefndar skipulags- og byggingarmála (ÚSB). Fram kemur í fundargerð að nefndin telur að ábending Skipulagsstofnunar um úrskurð frá 19. maí 2009 í máli nr. 162/2007 (Gulapíng) þarfnist frekari skoðunar af hálfu sambandsins. Úrskurðarnefnd skipulags- og byggingarmála komst þar að þeirri niðurstöðu að það verklag að sveitarstjórn staðfesti fundargerð skipulagsnefndar í heilu lagi sé ekki fullnægjandi. Var málinu vísað frá úrskurðarnefndinni á þeim grundvelli að engin ákvörðun lægi fyrir í málinu af hálfu sveitarstjórnar. Fram kemur í bréfi Skipulagsstofnunar að ekki verði annað ráðið af úrskurðinum en að sveitarstjórn verði að fjalla sérstaklega um tillögur nefnda sem þarfnast staðfestingar sveitarstjórnar í stað þess að samþykkja fundargerð í heild sinni.

Í sama bréfi var einnig vakin athygli á úrskurði í máli nr. 114/2008 (Aspargrund) þar sem tillaga byggingarnefndar um beitingu dagsekta skv. 1. mgr. 57. gr. skipulags- og byggingarlaga, nr. 73/1997, var ekki staðfest sérstaklega af bæjarstjórn og var ekki talið nægja að fundargerð byggingarnefndar hafi verið staðfest í bæjarstjórn án umræðu.

Nefndin fól lögfræði- og velferðarsviði sambandsins að semja leiðbeiningar til sveitarfélaga um það hvernig rétt sé að bregðast við ábendingu Skipulagsstofnunar, en ljóst er að framangreint verklag er í samræmi við langa hefð í sveitarstjórnnum víða um land.

Ákvæði sveitarstjórnarlaga um afgreiðslu fundargerða og valdsvið nefnda

Í 49. gr. sveitarstjórnarlaga segir eftirfarandi: „Fundargerðir nefnda, ráða og stjórna skulu lagðar fyrir byggðarráð og/eða fullskipaða sveitarstjórn eftir því hver háttur er hafður á fullnaðarafgreiðslu í viðkomandi málaflokki. Ef fundargerðir nefnda innihalda ekki ályktanir eða tillögur sem þarfnast sérstakrar staðfestingar byggðarráðs og/eða sveitarstjórnar eru fundargerðirnar lagðar fram til kynningar. Ef ályktanir eða tillögur þarfnast staðfestingar byggðarráðs og/eða sveitarstjórnar ber að taka þær sérstaklega fyrir.”

Ítarleg umfjöllun er um framangreint ákvæði í skýringarriti Sesselju Árnadóttur *Sveitarstjórnarlögin ásamt skýringum og athugasemdum*. Þar er m.a. vísað til úrskurðar félagsmálaráðuneytisins frá 19. ágúst 1998 um Bessastaðahrepp (ÚFS 1998:149), til stuðnings þeirri meginreglu að eðlilegt sé að taka tillögu frá nefnd

fyrir sem sérstakt dagskrármál, fremur en að leggja það fram sem hluta af fundargerð, ef fyrirfram er vitað að mikil umræða muni spinnast um það. Í úrskurði sínum gerði ráðuneytið aðfinnslur við afgreiðslu málsins en hafnað var kröfu um að ákvörðun hreppsnefndar um uppsögn starfsmanns yrði ógilt vegna slíkra formgalla. Eftirgrennslan sambandsins leiddi ekki í ljós neina ráðuneytisúrskurði þar sem gengið hefur verið jafn langt og gert er í úrskurðum ÚSB, þ.e. að líta svo á að afgreiðsla sveitarstjórnar feli ekki í sér endanlega ákvörðun ef fundargerð nefndar er staðfest í heilu lagi.

Ástæða er til að taka fram að í áðurnefndum úrskurðum reynir ekki á ákvæði 44. gr. sveitarstjórnarlaga, sem heimilar sveitarstjórn að útvíkka valdmörk nefnda með því að fela þeim fullnaðarafgreiðslu í tilteknum málum. Slíkt framsal skal ákveðið í samþykkt viðkomandi sveitarfélags og getur það tekið til mála sem ekki varða verulega fjárhag sveitarfélagsins nema lög eða eðli máls mæla sérstaklega gegn því.

Ályktanir af úrskurðum ÚSB

Eins og áður segir er gengið lengra í áðurnefndum úrskurðum en gert hefur verið í ráðuneytisúrskurðum skv. 103. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 45/1998, að því leyti að nefndin telur afgreiðslu sveitarstjórnar á fundargerðum nefnda ekki hafa réttaráhrif nema tekin sé sérstaklega afstaða til þeirra liða í fundargerð sem þarfnast staðfestingar sveitarstjórnar, með færslu í fundargerð sveitarstjórnar. Ljóst má vera að sú niðurstaða stangast á við langa hefð varðandi verklag í sveitarstjórnnum víða um land þótt lagatúlkun nefndarinnar eigi sér stoð í skýru orðalagi 1. mgr. 49. gr. sveitarstjórnarlaga.

Rétt er að benda á að þróunin í samþykktum um stjórn og fundarsköp sveitarstjórna hefur ótvírætt verið í þá átt að tilgreina á sem skýrastan hátt hvaða liðir í fundargerðum þurfi afgreiðslu sveitarstjórnar. Þetta má gera með því annað hvort að:

- a. tilgreina slík mál sem sérstaka liði í dagskrá sveitarstjórnarfundar eða
- b. setja viðkomandi fundargerð á dagskrá í heild en tilgreina jafnframt í fundarboði hvaða liðir í fundargerðinni þarfnist staðfestingar sveitarstjórnar. Að öðru leyti er fundargerðin þá lögð fram til kynningar.

Úrskurðarnefndin fellst hins vegar ekki á að það teljist fullnægjandi afgreiðsla að fundargerð sé lögð fram og staðfest í heild sinni, án þess að tekin sé formleg afstaða til þeirra liða í henni sem þarfnast staðfestingar sveitarstjórnar. Þær sveitarstjórnir sem hafa viðhaft slíkt verklag við boðun funda og ritun fundargerða verða því að breyta sínu verklagi og mögulega breyta einnig samþykktum sínum til að taka af allan vafa um þetta atriði. Við endurskoðun samþykktu er eftir atvikum eðlilegt að sveitarstjórn taki einnig afstöðu til þess hvort hún vilji auka valdheimildir nefnda til fullnaðarafgreiðslu mála, en ljóst er að þróunin undanfarin ár hefur verið í þá átt í flestum sveitarfélögum.

GB

